

מכון הרצג לחקר
ההזדקנות והזיקנה

מכון הרצג לחקר ההזדקנות והזיקנה

עלון מספר 8 - אוקטובר 2009

המכון נוסד בשנת 1992
מתרומת של בני הזוג
רוניטה ואסטר הרצג.

מכון הרצג מברך את
פרופ' יוסי קטן (ביה"ס לעבודה סוציאלית)
ופרופ' גילה מנחם (החוג למדיניות ציבורית)
על הצטרפותם לצוות המכון

המעוניינים במידע על פעילויות עתידיות מוזמנים לפנות אל מזכירות המכון.
נודה לכם על העברת פרטים אישיים מעודכנים (כולל דואר אלקטרוני) למשלוח דואר
ולקשר טלפוני.

לפניות: מכון הרצג לחקר ההזדקנות והזיקנה, בניין מדעי החברה
(נפתלי) קומה 7 חדר 726, אוניברסיטת תל אביב
ת.ד. 39040, תל אביב 69978
מס' טלפונים: 03-6409544, 03-6407336
מס' פקס: 03-6407339
דוא"ל: herczeg@post.tau.ac.il
אתר המכון: www.spirit.tau.ac.il/herczeg

אנא הצביעו עלון זה לכל המתעניינים בתחום הזיקנה

במהלך שנת הלימודים תש"ע מכון הרצג יקיים את "הקתדרה לגרונטולוגים" - סדרת הרצאות בשיתוף עם אש"ל

תוכנית הקתדרה

06.01.2010 - טיפול פליאטיבי בזיקנה

15:30 התנסות (כיבוד קל)

16:00 – 16:15 ברכות ופתיחה : נציגי מכון הרצג ואשל

16:15 – 17:30 הטיפול בסוף החיים- האם "מוות טוב" הוא אפשרי?

גב' מלי שליפר

מתאמת קלינית- פרוטליקס, מיסדת הוספיס "בית בעמקים". לשעבר יו"ר של עמותת תמיכה.

18:00 – 19:30 "כואב, אבל פחות"- התמודדות עם כאב ושיפור איכות החיים בגיל השלישי

דר' ליאורה שכטר

מנהלת תחום הטיפול בכאב, מנהלת אקדמית בית ספר "מירב" מכבי שירותי בריאות.

24.02.2010 - הרצון לחיות באיכות חיים בגיל השלישי

16:00 – 17:30 שיפור הטיפול התרופתי במבוגרים וקשישים- "המלחמה בריבוי תרופות".

דר' דורון גרפינקל

מנהל מחלקה גריאטרית פליאטיבית, "שהם"- המרכז המשולב לרפואת הגיל השלישי.

18:00 – 19:30 שינויים מיתולוגיים בתפיסת הזמן ואיכות החיים בזיקנה.

פרופ' הנרי אברמוביץ'

פסיכולוג ואנתרופולוג, פרופסור בחוג לחינוך רפואי בחוג לרפואה, אוניברסיטת תל אביב.

17.03.2010 - החלטות סוף החיים בזיקנה

16:00 – 17:30 החלטות מומלצות של סוף החיים- הזקן, משפחתו ומטפלו.

גב' לין חלמיש

טנטולוגית, מומחית בתחומי מוות, אבל ואובדן.

18:00 – 19:30 האם יש זכות לבחור למות בישראל? על ההיבטים החוקיים של קבלת החלטות

בסוף החיים.

דר' ישראל (איסי) דורון

החוג לגרונטולוגיה וביה"ס לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת חיפה.

14.04.2010 - התמודדות עם המוות בגיל השלישי

16:00 – 17:30 התרומה של רוחניות במפגש עם הסופניות/ המוות.

דר' אריאל ורנר

פסיכותרפיסטית, המרכז הישראלי לרפואת גוף ונפש.

18:00 – 19:30 הסימבוליזם של דמות הזקן ומשמעותו התרפויטית

דר' מיכה אנקורי

התוכנית לפסיכותרפיה, מכללת סמינר הקיבוצים.

פרסומי מחקר חדשים של מכון הרצ

- Cohen-Mansfield, J., Shmotkin, D., & Freedman, S. (in press). Predictors of longitudinal changes in physical activity engagement in older persons. *Journal of Aging and Physical Activity*
- Cohen-Mansfield J, Shmotkin D, Goldberg S. Loneliness in old age: longitudinal changes and their determinants in an Israeli sample. *Int Psychogeriatr*. 2009 Sep 29:1-11. [Epub ahead of print]
- Cohen-Mansfield, J., Dakheel-Ali, M., & Marx, M.S. (2009). Engagement in Persons with Dementia: The Concept and its Measurement. *The American Journal of Geriatric Psychiatry*, 17(4), 299-307
- Cohen-Mansfield, J., Frank, J.K. (2009). The development of an ongoing monitoring and evaluation system in a NORC service organization. *Health Services Management Research*; 22(1): 17-26
- Cohen-Mansfield, J., Marx, M.S., Regier, N.G., & Dakheel-Ali, M. (2009). The impact of person characteristics on engagement in nursing home residents with dementia. *International Journal of Geriatric Psychiatry*. 24(7):755-63.
- Cohen-Mansfield, J., Marx, M.S., Thein, K., & Dakheel-Ali, M. (in press). The impact of past and present preferences on stimulus engagement in nursing home residents with dementia. *Aging and Mental Health*
- Cohen-Mansfield, J., Regier, N.G., Peyser, H., & Stanton, J. Wisdom of generations: a pilot study of the values transmitted in ethical wills of nursing home residents and student volunteers. *Gerontologist*. 2009 Aug;49(4):525-35.
- Cohen-Mansfield, J., Thein, K., Dakheel-Ali, M., & Marx, M.S., (in press). The underlying meaning of stimuli: The impact on engagement of persons with dementia. *Psychiatry Research*.
- Cohen-Mansfield, J., & Wirtz, P. The Reasons for Nursing Home Entry in an Adult Day Care Population: Caregiver Reports Versus Regression Results. *J Geriatr Psychiatry Neurol*. 2009 May 8. [Epub ahead of print]
- Golander, H. (2009). Leaders and lifetime contributions in the Israeli gerontology: Prof. Rebecca Bergman a pioneering leader in geriatric nursing. *Gerontology*, 36(1), 155-163. (In Hebrew).
- Golander, H., & Cohen, M. (Eds)(2010 expected). Aging and Education.(Special issue) *Gerontology* (~ 450 pp.) (Hebrew – in process)
- Hazan, H., (2009). Beyond Dialogue: Entering the Fourth Space in Old Age. In: Ricca Edmonson and Hans-Joachim von Konratowich (eds), *Valuing Older People: A Humanistic Approach to Ageing*. Bristol: The Policy Press, pp. 91-104

- Hazan, H. (in press). The return of the old savage: The old as other in anthropological Discourse. *International Journal of Sociology and Social Policy*.
- Palgi, Y., & Shmotkin, D. (in press). The relations of experiences in World War II and affect types of subjective well-being with functioning and mortality at old-old age. *Gerontologia*. (in Hebrew).
- Palgi, Y., Shrira, A., Ben-Ezra, M., Spalter, T., Shmotkin, D., & Kavé, G. (in press). Delineating terminal change in subjective well-being and subjective health. *Journal of Gerontology: Psychological Sciences*.
- Shmotkin, D., (in press). The pursuit of happiness: Alternative conceptions of subjective well-being. In L. W. Poon & J. Cohen-Mansfield (Eds.), *Understanding the well-being in the oldest old*. New York: Cambridge University Press
- Shmotkin, D., Shrira, A., & Palgi, Y. (in press). Does trauma linger into old-old age: Using the Holocaust experience as a paradigm. In L. W. Poon & J. Cohen-Mansfield (Eds.), *Understanding the well-being in the oldest old*. New York: Cambridge University Press
- Shmotkin, D., & Litwin, H. (in press). Cumulative adversity and depressive symptoms among older adults in Israel: The differential roles of self-oriented versus other-oriented events of potential trauma. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*.
- Shmotkin, D., Lerner-Geva, L., Cohen-Mansfield, J., Blumstein, T., Eyal, N., Shorek, A., Kave, G., & Hazan, H. (in press). Profiles of functioning as predictors of mortality in old age: The advantage of a configurative approach. *Archives of Gerontology and Geriatrics*
- Shmotkin, D., & Shrira, A. (in press). On the distinction between subjective well-being and meaning in life: Regulatory versus reconstructive functions in the face of a hostile world. In T. P. Wong (Ed.), *The human quest for meaning: A handbook of psychological research and clinical applications* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Shmotkin, D., Shrira, A., & Palgi, Y. (in press). Holocaust survivors and their families. In Y. Brick & A. Lowenstein (Eds.), *The elderly and the family*. Jerusalem: Eshel. (Hebrew).

"פנינת המחקר"

מנהיגים ומפעל חיים בגרונטולוגיה הישראלית

ראיון וכתובה: פרופ' חוה גולנדר

פרופ' רבקה (בקי) ברגמן

חלוצת הסיעוד הגריאטרי בישראל

בסדרת הכתבות על מנהיגים ומובילים בעולם הגרונטולוגיה הישראלית, שמור לפרופ' רבקה ברגמן, מקום מיוחד של כבוד ויקר בהיותה המייסדת, המובילה והמפתחת את הסיעוד הגריאטרי בישראל במשך יותר מיובל שנים. פרופ' ברגמן, המכונה בפי כול בקי, החלה אמנם את התמחותה המקצועית כמייסדת, אך אירועי מלחמת העולם השנייה הובילו אותה להתנדב לטפל בפליטי מלחמה באפריקה, לארגן את הטפול בניצולי השואה באירופה ולהקים בישראל את תשתית הטיפול בחולים כרוניים ובקשישים במסגרת תפקידה כאחות הראשית של ארגון מלבי"ן. פרופ' ברגמן נחשבת לנושאת הדגל בפיתוח מסגרות חינוך חדשות ומגוונות להכשרה מקצועית ולהתמחות גריאטרית בתוכניות הוראה בסיסיות, אקדמיות ומתקדמות. היא ידועה כחוקרת מקורית ותורמת בתחום הטיפול בחולה הדמנטי, הערכת איכות הטיפול ופיתוח מודלים טיפוליים לפרט, למשפחה ובקהילה. בהשראתה, ביוזמתה ותחת שרביטה הוקמה העמותה הארצית לסיעוד פסיכוגריאטרי ששינתה את אקלים הטיפול במוסדות והפכה את העבודה עם נפגעי דמנציה לתחום עיסוק מקצועי מאתגר ויצירתי שמשך אליו את הטובות באחיות. פרופ' ברגמן נחשבת לאם המייסדת את החינוך האקדמי של הסיעוד בישראל וחלוצת המחקר בסיעוד. היא לימדה וטיפחה דורות של אחיות שהנהיגו בדמותה וברוחה את השרות, החינוך, המינהל, המחקר והמעורבות בקביעת מדיניות לקידום רווחת הקשישים בבריאות ובחולי. היא כיהנה בתפקידי יעוץ משמעותיים בזירה הרב-מקצועית והבינלאומית וזכתה להכרה בינלאומית. בשנת 1999 הוענק לה פרס ישראל למפעל חיים על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה בישראל. פרופ' ברגמן תחגוג השנה את יום הולדתה התשעים והיא מהווה מודל ומופת לחיים עשירים, יצירתיים, תורמים ומעורבים.

גולנדר, ח. (2009). מנהיגים ומפעל חיים בגרונטולוגיה הישראלית: פרופ' רבקה ברגמן חלוצת

הסיעוד הגריאטרי בישראל. גרונטולוגיה, 36(1), 155-163.

מי אנחנו?

מכון הרצג לחקר ההזדקנות והזיקנה נוסד בשנת 1992 באוניברסיטת תל-אביב. למכון אוריינטציה רב-תחומית המתבטאת בשיתוף פעולה בין הפקולטה למדעי החברה לבין הפקולטה לרפואה.

מטרות המכון

מחקר

המכון יוזם, מקדם ומעודד מחקר גרונטולוגי באקדמיה. המטרה המרכזית היא בניית "קהילה גרונטולוגית חוקרת" רב-תחומית שמחקריה יעשירו את הידע בתחום האקדמי ויפרו חשיבה חברתית-יישומית לשיפור איכות החיים של אנשים בגיל הזיקנה.

הפצת ידע גרונטולוגי באקדמיה

המכון מקדם את הפצת הידע הגרונטולוגי באקדמיה באמצעות ימי עיון לחברי הסגל האקדמי ולסטודנטים בנושאים גרונטולוגיים והפצת פרסומים מדעיים מרכזיים בנושאים גרונטולוגיים.

קשר עם מקבלי החלטות וקובעי מדיניות בחברה

המכון רואה את עצמו כחלק בלתי נפרד מהקהילה והחברה ומן הסוגיות המעסיקות אותן. אחת ממטרותיו היא שינוי עמדות כלפי הזיקנה בחברה והעשרת מקבלי החלטות וקובעי מדיניות בידע מעודכן ותקף לגבי אנשים זקנים.

קשר עם הקהילה

המכון מקיים קשר עם הקהילה באמצעות ימי עיון בנושאים גרונטולוגיים המופנים לקהל הרחב וכן באמצעות ייעוץ לארגונים המפתחים שירותים לאנשים מבוגרים בקהילה.

צוות המכון:

פרופ' יסכה כהן-מנספילד- ראש המכון	פרופ' גילה מנחם
פרופ' חיים חזן	פרופ' יוסי קטן
פרופ' חווה גולנדר	גב' ניצה אייל
פרופ' יעקב לומרנץ	גב' אביבה שורק
פרופ' דב שמוטקין	